

«راه راست و میانه روی را در پیش بگیرید و درستکار و استوار باشید و بدانید که هیچیک از شما در ازای عملش نجات نمی یابد». گفتند: حتی شما ای رسول خدا؟! فرمود: «من نیز (نجات نمی یابم) مگر اینکه فضل و رحمت الله شامل حالم شود».

از ابوهریره رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «قَارِبُوا وَسَدِّدُوا، وَاَعْلَمُوا أَنَّهُ لَنْ يَنْجُو أَحَدٌ مِنْكُمْ بِعَمَلِهِ»: «راه راست و میانه روی را در پیش بگیرید و درستکار و استوار باشید و بدانید که هیچیک از شما در ازای عملش نجات نمی یابد». گفتند: حتی شما ای رسول خدا؟! فرمود: «وَلَا أَتَا إِلَّا أَنْ يَتَّعَمَدَنِي اللَّهُ بِرَحْمَةٍ مِنْهُ وَفَضْلٍ»: «من نیز (نجات نمی یابم) مگر اینکه فضل و رحمت الله شامل حالم شود».

[صحيح است] [متفق عليه]

حدیث مذکور بیانگر این مطلب است که استقامت به اندازه ی استطاعت و توانایی می باشد. چنانکه رسول الله صلی الله علیه وسلم می فرماید: «قَارِبُوا وَسَدِّدُوا» یعنی تلاش کنید و حریص باشید که اعمال تان تا حد توان، مطابق حق و درست باشد. چون انسان به هر مرتبه ای از تقوا هم که برسد، باز هم دچار اشتباه می شود؛ بنابراین مأمور است تا جایی که می تواند، راه راست و میانه روی را در پیش بگیرد. سپس می فرماید: «وَاَعْلَمُوا أَنَّهُ لَنْ يَنْجُو أَحَدٌ مِنْكُمْ بِعَمَلِهِ»؛ یعنی هیچکس با عملش از آتش دوزخ نجات نمی یابد؛ چون عمل انسان هر اندازه هم که باشد با میزان شکر و سپاسگذاری شایسته ی الله متعال برابری نمی کند و جبران کننده ی حقوقی نمی باشد که الله متعال بر بندگانش دارد؛ بلکه این الله متعال است که با رحمت و دریای بی کران مغفرتش، بنده را احاطه می کند. وقتی رسول الله صلی الله علیه وسلم این مساله را مطرح نمود، صحابه به ایشان گفتند: حتی شما نیز با عمل تان نجات نمی یابید؟ فرمود: «وَلَا أَتَا» یعنی همچنین رسول الله صلی الله علیه وسلم با عملش نیست که نجات می یابد؛ و با جمله ی بعد به این مساله تصریح می کند: «إِلَّا أَنْ يَتَّعَمَدَنِي اللَّهُ بِرَحْمَةٍ مِنْهُ»؛ و این یعنی انسان به هر مرتبه و جایگاهی هم که برسد، باز هم با عملش نیست که نجات می یابد؛ حتی اگر رسول الله صلی الله علیه وسلم باشد، تا الله متعال بر او منت نگذارد و گناهان گذشته و آینده اش را نبخشد، عملش او را نجات نمی دهد.

<https://sunnah.global/hadeeth/fa/show/3469>